

Spørgsmaal, om det i Længden vil vise sig overordentlig heldigt, at der slet ingen Kontrol er. Jeg tror netop, at Bankerne fuldt op, mere end Sparekasserne, trænge til en Lov. Man er nu kommen saavidt, at man har saa let ved mod en Bægel at faae Penge; her er jo kun omtalt Banker nærmest efter de kjøbenhavnske Forhold. Ved Provindsbanker er det noget Andet. A og B skrive under for C, som laaner et Beløb, og derefter maa disse 2 igjen anmode Andre om at sætte deres Navne under en Bægel for dem, og saaledes har man i det Hele let ved at faae Midler. Man ser derfor tidt og ofte adskillige Navne figurere gjentagende paa Bæglar. Det er let at faae Penge, men i høi Grad vanskeligt at tilbagebetale dem, og saa er der den Feil ved Banker, at der er Banker, som Nar ud og Nar ind stadig forny disse Bæglar uden at fordrø noget som helst Afdrag. Man betaler en høi Rente af den Kapital, som man saa let har faaet, men som man vanskelig kan tilbagebetale. Man behøver isørigt blot at henvende sig til de Handelsreisende, der komme til Kjøbstæderne, hvor der er Banker. De erklære, at det nu er langt vanskeligere at bedømme deres Kunders Stilling end nogen sinde før. Saalænge der ikke eksisterer et saa let Middel til at faae store Kapitaler, saalænge forstod man ganske anderledes at vurdere en Forretning, hvorimod man nu er aldeles uvis om, hvor store Beløb der hviler paa et eller andet Navn, hvilket gjør det aldeles umuligt at bedømme Forretningen. Jeg tror, — ihvorvel jeg anerkjender, at Bankerne have gjort overordentlig Nytte, — at det vilde være heldigt, om man ogsaa fik en Banklov, som skærpede noget den Maade, hvorpaa adskillige Banker blive bestyrede. Vi have i den Henseende sørgelige Erfaringer; medens vi kun have et enkelt Tilfælde med Sparekasser, ved hvilket desuden Ingen tabte Noget, idet der blev tilskudt, hvad der manglede, har der været Banker, som have forvoldt Befolkningen ganske betydelige Tab. Idet jeg altsaa foreløbig nedlægger en Indsigelse mod den Maade, hvorpaa en enkelt Sparekasse er omtalt, vil jeg anbefale, at der bliver taget noget mere Hensyn til Bankerne, end der hidtil er taget. Vi have i de sidste 25 Aar haft et Fingerpeg i de to Kriser, som have bragt mange Ulykker, og det vilde dog være sørgeligt, om vi nu, efter atter at være komne i god Orden, skulle indpøse en tredie. For omtrent 25 Aar siden vidste vi ikke, hvordan vi skulde bære os ad med at komme af med vore Penge. Alverdens Mennesker tilbød os Penge, og medens man nu kun reiser med Baver, kom Folk reisende fra Hamborg til Kjøbenhavn for at tilbyde Blankokrediter, og man kunde heller ikke blive fri for at bruge dem, Alting blev dreven op paa en forunderlig Maade,

men saa kom endelig Krisen i 1857, som viste, at der var en enorm Mængde Papirer, Akcepter og Sligt i Cirkulation, som vare aldeles værdiløse. Jeg husker det meget godt fra den Tid, fordi jeg var særlig interesseret deri, at der var et Firma her, Malling & Lund tror jeg det hed, som først gik fallit, men saa udviklede Krisen sig saaledes, at der kom Falliter i Hundredevis; selv vort store danske Firma, Pontoppidan i Hamborg, maatte Nationalbanken støtte med 1 Million, for at Halvdelen af de jydste Kjøbmænd ikke skulde gaa fallit; der er noget uhyre Færligt i denne Lethed ved at kunne skaffe Penge. Det lykkes derefter at komme over denne Ting; men saa fik vi Aktie- og Konfortieraseriet, som tog ligesaa mange Millioner. Jeg fremhæver disse Ting, fordi jeg tror, at man bør være meget agtpaa-givende med Hensyn til vore Pengeforhold her i Landet, for at vi ikke igjen skulle blive udsatte for en tredie Krisis. Jeg er, som sagt, glad ved det Forslag, som er kommet med Hensyn til Sparekasserne; langtsfra at det skulde være en Hæmsko paa dem, betragter jeg det som en Fordel for dem. Paa Fyn er der en Landbosparekasse, hvis Beskyrelse har været samlet, og som er meget glad ved, at der vil komme et Østershyn, fordi den tror, at den derved vil faae et saa meget bedre Renomme og altsaa komme til at nyde langt større Tillid. Jeg henstiller imidlertid, at vi ogsaa tænke paa en ny Lov for Banker.

Ordføreren (Hørup): Det er kun nogle korte Bemærkninger, jeg har at gjøre, navnlig forsaavidt de ere fremkaldte ved Lov eller Spørgsmaal, vedrørende Udvalgets Forslag. Det erede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgfreds (Sab) mente, at Sparekassenspektørens Kontrol vilde være stiftet til at vække Mistanke mod den enkelte Sparekasse, han kom til, naar det ikke skete meget hyppigt. Det er netop Noget af det, som Udvalget har haft sin Opmærksomhed henvendt paa; vi have netop paa det Punkt forandret Regjerings Forslag for at undgaa, at Sparekassenspektørens Besøg skulde faae denne Betydning, og jeg tror, at der slet ingen Fare er paa dette Punkt, som det erede Medlem omtalte. Det kommer ikke i den Henseende paa nogen Maade i Betragtning, om Inspektøren kommer sjældent eller hyppigt, det, som det kommer an paa, er, at han kommer i Almindelighed til alle Sparekasser; det, det kommer an paa, er, som jeg tillod mig at udtrykke det forleden Dag, at Kontrolten er gennemført og Mistænsfomheden almindelig; men derimod ligger Bøgten aldeles ikke paa, om han kommer een Gang om Aaret eller hvert 5te eller 10de Aar, naar han blot ikke kommer ubeløkkende eller alene til en Sparekasse, han har Mistante til; men naar han kommer ifølge et almindeligt